

Misálit til føroyskar fyrirøkur ein vansi í stovnsbyggingini

— *Hetta gagnar ikki byggingini, tí útlendingar vita ikki
nóg nóg um føroysk viðurskipti, sigur Árni Winther, for-
maður í Arkitektfelag Føroya*

Seinastu árin er nógv stovnsbygging farin fram í Føroyum.

Hóast vit hava projekteringsfelag og serkønan tekniskan kunnleika, sum er førir fyrir at byggja her á landi, so verða framvegis útlendskar fyrirøkur tiknar fram um tær føroysku.

Viðvíkjandi stovnsbygging, sum fer fram í núverandi tíðarskeiði, so eru flestu av hesum projekteraði í Danmark.

Dømi eru Eysturoyar Røktar og Ellisheim í Runavík, Røktarheimið í Klaksvík og Hotel Føroyar í Havn, sum tilsamans er í stödd umleið 15–20.000 m².

Her er ikki talan um, at danir seta treytir, eitt nú fyrir at vit skulu fáa ríkisstudning, tí loyvið at byggja stovnar verða í flestu førum givin í Landsstýrinum, og er tað eisini Landsstýrið, sum stendur sum byggharri t.d. av ellis og røktarheimum.

Vit hava tosað við Arna Winther, formann í Arkitektfelag Føroya, at vita hvat Arkitektfelagið heldur um, at donsk felag verða tikin fram um føroysk, tá talan er um stovnsbygging í Føroyum.

— Tað er ein miðvís gongd farin fram seinastu árin, at bjóða donskum fyrirøkum arbeiði her á landi, sum eins væl kundi verið gjørt av føroyingum í Føroyum, sigur Árni Winther.

— Taka vit bert tríð dæmi, — Hotel Føroyar, Røktar og ellisheimið í Runavík og røktarheimið í Klaksvík, so eru arbeiðir tilsamans um 15–20.000 m², á donskum hondum. Hetta er ein stórur partur av stovnsbygging, sum er farið fram seinastu tríð árin.

Kann hugsast, at tá størri bygging skal fremjast, so leita byggharrar útlendis eftir serkønanari hjálp?

— Hvi so er, er ikki lætt at vita. Tað er tó ikki neyðugt at leita útlendis eftir serkønanari hjálp, tá vit her á landi hava projekteringsfelag og tekniskan serkunnleika til júst bygg-

ing í Føroyum, sum t.d. danir í mongum førum ikki hava.

Tá talan er um stovnsbygging, so skal havast í huga, at slík projektering fer fram í eitt ella tvey ár. Á henda hátt fer nógvur peningur av landinum, um útlendskar fyrirøkur fáa slíkar uppgávur.

Tosað verður annars nógv um gjaldoyrisjavnvág, og so kann hetta eisini takast við, at danir taka arbeiði frá føroyingum.

Hetta er so mikið løgnari, tá vit vita, at Landsstýrið í mongum førum stendur sum byggharri, tá talan er um stovnsbygging, sigur Árni.

— Vit tosa so nógv um alternativa vinnu til fiskidnaðin, men projekteringsarbeiði og byggiarbeiði kunnu eisini sammetast við alternativa vinnu, tí her er talan um størri peningaupphæddir yvir longri tíðarskeiði.

Verða útlendsk projekteringsfelag tikin fram um tær føroysku feløgini, fyrir at vissa sær ríkisstudning?

— Tað er als ikki neyðugt, tí dæmi eru um, at føroyingar fáa eins góða undirtøka, tó at stovnar verða bygdir við frávikum frá donsku reglunum, sum hósa betur til føroysk viðurskipti.

Handilsskúlin í Havn, sum nú er í gerð, er dæmi um, at frávík eru gjørd, at tillagað okkara viðurskipti. Kortini eru Landsskúla-fyrirsitingin, Undirvísingarmálaráðið í Danmark og Landsstýrið komið ásamt um, hvussu hesin skúlin skal byggjast, so hann situr best til føroysk viðurskipti.

Hvat kundi verið gjørt, so føroysku feløgini gørdust kappingarfør við tær donsku?

— Her kundi verið gjørt munagott arbeiði, um ein ráðgevi varð settur til burturav at kanna tilboðini, áðrenn farið varð undir bygging.

Tá Landsstýrið sum oftast stendur fyrir stovnsbygging, so kundi verið ein ráðgevi tókur, sum



Árni Winther, arkitektur: — Okkum torvar ein ráðgeva, sum kundi viðgjørt og kannað innkomin projekt, eins og hesin kundi gjørt viðmerkingar um hesi lúkaðu krovini, sum vórðu ásett

kundi vegleitt og stuðla Landsstýrinum, tá metast skal um projekt og seinni bygging av stovnum.

— Tað hendur alt ov ofta, at tá útbúið verður í lisitation, at donsk felag, sum ikki kenna viðurskiptini í Føroyum, bjóða seg til, fyrir nógv minni peningupphædd enn t.d. føroyskar fyrirøkur.

Sum reglurnar eru, so skal byggharinn taka við tí lægsta tilboðnum. Hóast vit vita, at eitt tilboð er alt ov lágt sett eftir føroyskum viðurskiptum, — tað kann vera lendið, byggitilfar, veðurlikindini at arbeiða í, o.a. sum danir ikki eru kunnugir við.

Úrslitið av hesum hevur eisini vist seg av og á, at danskar fyrirøkur fara á heysin, tí tær ikki megna at gera arbeiðið til fulnar, og at endurgjald til

umvæling ikki kann fáast frá fyrirøkuni.

Um ein ráðgevi varð settur, sum viðgjörði og kannaði innkomnu tilboðini, áðrenn farið varð undir bygging, so kundi nógv verið spart í føroyskari stovnsbygging.

Tað verður mangan fært fram, at danir hava størri royndir, at byggja stovnar enn føroyingar?

— Føroyar er eitt lítið land, og vit nýðast at taka tað arbeiðið sum er. Hetta førir við sær, at vit ikki kunnu gera okkum serkøna á einum øki burturav.

Hetta nýtist ikki at vera ein fyrirminur fyrir danir, tí tað felag arbeiða við serstökum evni, so kunnu arbeiði væl gerast stírvín.

Viðvíkjandi serkønanari ráðgeving, so kunnu projekteringsfeløgini her á landi leita sær ráðgeving uttanlanda, um hetta er neyðugt. Tað er tí burturvið at siga, at slíkt arbeiði nýðist at fara av landinum, um munagott úrslit skal spyrjast burturúr.

Tað gagnar í hvussu so er ikki føroysku fyrirøkunum, at vit ikki sleppa upp í part, tí á henda hátt koma vit okkum ikki við ári, og kann tað koma at hava ávirkan á føroyska stovnsbygging frameftir.

At enda tekur Árni Winther fram eitt dæmi um bygging í Føroyum, projekta og bygt av donum, sum er besta dæmi um, hvussu ikki eigur at verða bygt í Føroyum.

Tað er terminalurin á Flogvøllinum í Sørvági, har danskt felag hevur teknað og projektera.

— Hetta er fyrsta innlit ein útlendingur fær í føroyskum byggingisnóði, tá hann lendir, men hesin bygningur er ikki teknaður við tí fyrri eyga, at hann skal sita til viðurskiptini har hann stendur. Terminalurin er arkitektoniskt og byggitekniskt av latti vónaliga fráfarin, og hetta kundi verið bót um, um føroyskir ráðgevarir høvdu verið tiknir við í avgerðini, hvussu ein slíkur bygningur best kundi sitið til umhvørvið har hann er bygður.

TELEFONFAKBÓK FYRI FØROYAR



International classified
Telephone directory for
Faroe Islands

1982-83

Danir geva út Telefon- fakbók fyrir Føroyar

Telefonfakbók fyrir Føroyar er útkomin. Hon er 250 síður til stöddar og hevur umleið 200 fakbólkur, sum umboða ymsu virkisøkini her á landi.

Fakbólkarnir eru skrivaði á seks málum — føroyskum, donskum, enskum, fronskum, týskum og spönskum máli.

Tey fólk, sum hava virksemsi sitt lýst í fakbókini, hava fingið hesa sendandi.

Av hesum er staðin ein ávís misskiljing, av tí at virkir ikki vita av, at tey eru komin í fakbókina.

Vit hava tosað við Petur Nolsøe, heilsølu-mann, sum hevur havt til uppgávu, at savna tilfar til Fakbókina, sum er prentað og útgivin í Danmark.

Petur Nolsøe sigur, at hann fyrir tveimum árum síðan varð biðin um at savna tilfar saman til Fakbók fyrir Føroyar. Tá vildu bert ein partur av virkisfólkunum lýsa í bókini.

Tá henda nú skuldi prentast av nýggjum, valdi Mogens Arnskjöld, reklamamaður í Danmark, sum gevur fleiri fakbøkur út og hevur hetta sum vinnuveg, at best var at fáa øll virkisøkini við í fakbókini, tí annars hevur ein slíki einki virði, sum so.

— Hetta var gjørt, sigur Petur Nolsøe, og tey virkir sum nú eru komin í Fakbókina kunnu gjalda eitt ávíst peningupphædd.

Tá Telefonfakbókini bert verður send teimum, sum standa sum lýsara í bókini eru tað hesi, sum hava mótikið bókina.

Vit spurdu eisini Sólbjørn Jacobsen, stjóra á Telefonverkinum, um tað ikki var meira hóskandi, at stovnurin gav slíka telefonfakbók út?

— Hetta hevur verið gjørt áður, tá ein partur av telefonbókini var fakbók, men seinastu árin hevur verið so nógv at gjørt á Telefonverkinum við útbygging, at vit ikki rættuliga eru komnir til hetta.

Nær kemur nýggja telefonbók?

— Av tí at Havnin hevur bygt telefonnetið so stórliga út seinastu tíðina, royna vit at fáa eina nýggja telefonbók út komandi vetur.

Verður fakbókini eisini tikin við?

— Nei, tað verður ikki møguligt hjá okkum at fara undir telefonfakbók í hesum umfari, men vóna vit, at næsta telefonbókini verður fullfjargjað, so allir bólkur koma við.

Er rætt, at slík telefonbók verður gjørd í Danmark?

— Hetta er fyrirbrigdi, sum eisini í útlöndunum er skipað soleiðis, at privat fyrirøkur taka sær av at skráseta og útgeva telefonbøkur, so tað er einki löggið í hesum.

Mogens Arnskjöld prentar og gevur út, umframt Føroya bókina eisini Kongelig Dansk Handelskalender og Dansk Erhvervskalender.

Annars kann telefonfakbókini fyrir Føroyar keypast í bókahandlunum og kostar fyrir eintakið, 55 kr.

Dag.

Órð/myndir
Dagmyndir